

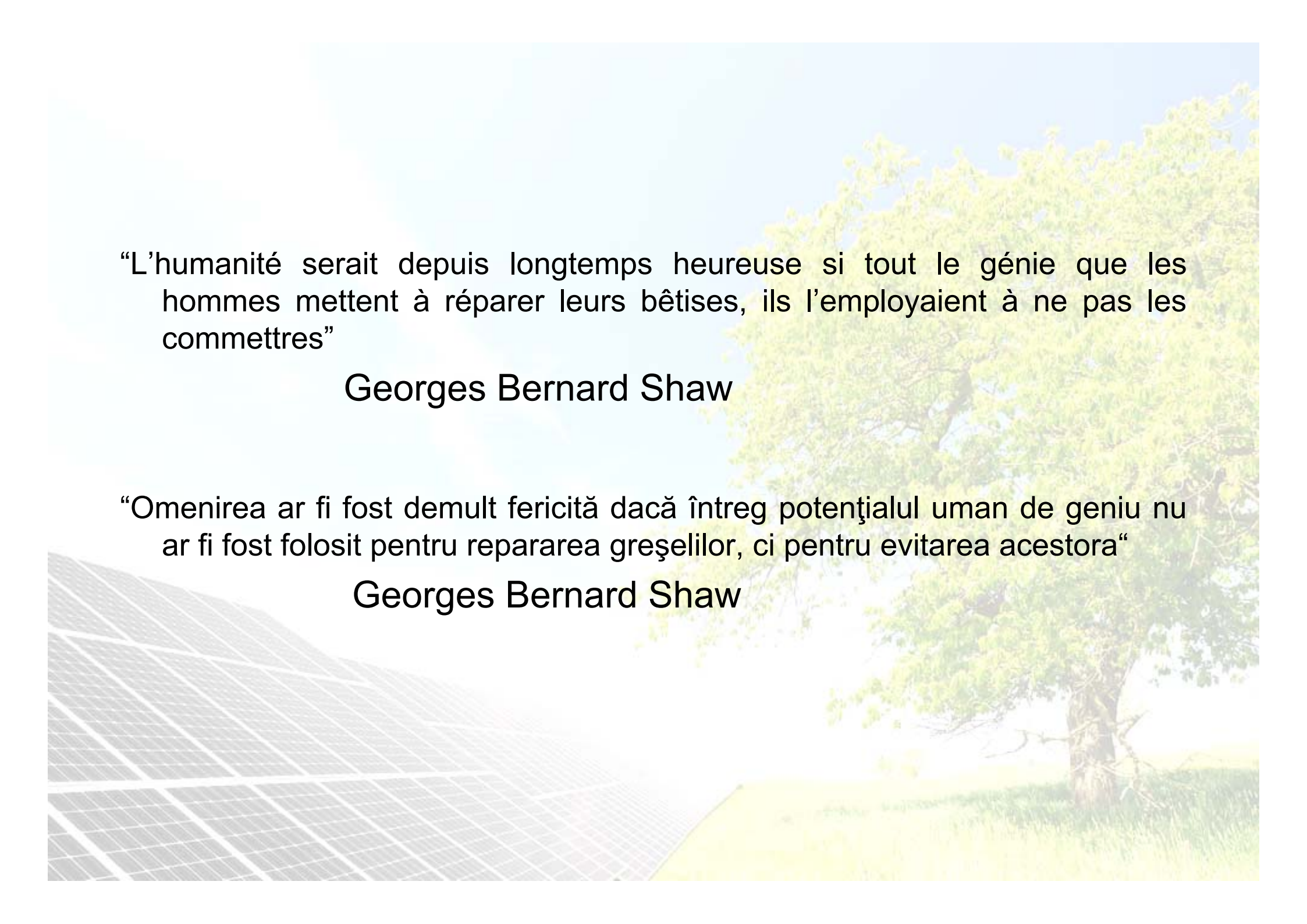
LEGEA
privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

**Analiză și sugestii privind
promovarea energiei regenerabile în
Republica Moldova**

**European
Business
Association**

Chișinău – Aprilie 2014

“L’humanité serait depuis longtemps heureuse si tout le génie que les hommes mettent à réparer leurs bêtises, ils l’employaient à ne pas les commettres”

Georges Bernard Shaw

“Omenirea ar fi fost demult fericită dacă întreg potențialul uman de geniu nu ar fi fost folosit pentru repararea greșelilor, ci pentru evitarea acestora”

Georges Bernard Shaw

Argumente

Realitatea

- Alimentarea cu energie în Moldova depinde între 96-98% de resursele importate.
- Rețeaua de energie electrică din Moldova este învechită ceea ce presupune un randament scăzut.
- Rețeaua de energie electrică din Moldova înregistrează mari pierderi de energie în timpul transportării. În unele zone volumul pierderilor constituie până la 20%, nivelul mediu al pierderilor este de aproximativ 12 %.

Efectele

- Grad înalt de dependență de furnizarea resurselor energetice din alte țări.
- Lipsa controlului prețului pentru energie pentru consumatori în cazul unor circumstanțe majore, fie geo politice sau de ordin tehnic (avarierea conductelor, condiții atmosferice extreme,)

Soluții

Întreprinderea acțiunilor în vederea reducerii dependenței energetice, în baza unor anumite condiții:

- Elaborarea soluțiilor verzi, fără careva costuri sau costuri temporare reduse pentru Guvernul Republicii Moldovan, pentru cetățeni, și pentru UE.
- Elaborarea soluțiilor pentru utilizarea energiei regenerabile ținând cont de infirmitatea rețelei și încercând evitarea costurilor de reparare a rețelei, pentru care va fi dificilă obținerea finanțării.
- Elaborarea soluțiilor pentru utilizarea energiei regenerabile în schimbul gestionării teritoriului, energia regenerabilă se consumă nemijlocit în locul producerii acesteia, nu este nevoie de proiecte grandioase și concentrate.
- Elaborarea soluțiilor pentru utilizarea energiei regenerabile promovând consumul propriei energii și contorizarea consumului net pentru pregătirea rețelelor din Moldova pentru viitor cu stocare de energie la scară redusă și posibilitatea de gestionare de către distribuitor pentru optimizarea sarcinii rețelei.

De ce energia regenerabilă este importantă în special pentru Moldova ?

- Energia regenerabilă este cea mai bună, fiabilă și de lungă durată soluție pentru decentralizarea producerii de energie.
- Atunci când ne referim la energie regenerabilă, se are în vedere combinația diferitor surse, împreună cu punctele slabe și puternice ale acestora, fără a pune accent pe un anumit tip de energie regenerabilă, care, din punct de vedere economic, este lipsită de sens:

– Biomasa	Funcționează la scară redusă, eficiență înaltă în calitate de dispozitiv de încălzire, are nevoie de materie primă pentru funcționare, poate limita dezvoltarea în cazul existenței materiei prime locale
– Energia eoliană	Funcționează în multe locuri pe teritoriul Moldovei, dar ca sursă alternativă. Volumul produs este de 2-3 ori mai mic în timpul verii, decât în timpul primăverii sau toamnei. Producerea energiei se bazează pe dispozitivele mecanice care necesită gestionare. Durata de exploatare 25 ani.
– Energia solară	Funcționează peste tot, dar ca sursă alternativă. Producerea energiei date este de 3-4 ori mai importantă în timpul verii decât în perioada de iarnă. Fără piese mecanice, costuri reduse de întreținere . Durata de exploatare este de peste 40 ani.
– Biogaz	Funcționează peste tot, dar necesită o cantitate imensă de materie pentru a fi transformată în gaz potrivit pentru ardere de un generator. Dependență înaltă de cantitatea excrementelor. Durata de exploatare a generatorului este de 5 ani.
– Energia hidroelectrică	Curată și silențioasă, dar depinde de nivelul apei din râuri. Este periculoasă în cazul schimbărilor meteorologice și lipsei de apă pe timpul verii, fapt care reduce capacitatea de producere.

- Atunci când ne referim la energie regenerabilă, se are în vedere flexibilitatea și planificarea teritoriului. Aceasta înseamnă distribuția rațională a energiei regenerabile în dependență de necesitățile din teritoriu și consumul local.
- Energia regenerabilă este produsă pentru a fi consumată nemijlocit în locul producerii, adică nu este necesară transportarea acesteia prin liniile electrice costisitoare, nu sunt înregistrate pierderi ale energiei între producător și consumator, mai multă siguranță comparativ cu producerea centralizată de energie, chiar în situații de criză.

Care sunt aspectele pozitive ale noii legi ?

- **CONTORIZAREA NETĂ** : această decizie va schimba deprinderile consumatorilor de energie din Moldova spre bine și pentru o durată lungă de timp.
 - * Va permite cetățenilor și companiilor să producă și să consume propria energie electrică
 - * Va oferi o viziune pentru următorii 50 de ani a costului pentru energie tuturor utilizatorilor sistemului de CONTORIZARE NETĂ, oferind posibilitatea utilizării energiei gratuite pe termen mediu, sporind, în același timp, puterea de cumpărare.
 - * Va servi drept premisă pentru viitorul “program de contorizare netă inteligentă și stocare individuală a energiei la nivel național”, lansat în prezent în Germania. Ceea ce înseamnă că energia verde va fi disponibilă fără întreruperi, stabilizată și gestionată de distribuitorul de energie.
- **Legea, cel puțin, va exista** : Dacă va fi corespunzătoare, Legea poate deveni punctul de plecare pentru “revoluția energetică” în Moldova, inversând situația dependenței totale.

Pe lângă schimbarea combinației de energie în țară, mai este și o posibilitate de creare a locurilor de muncă pe termen lung, în întreaga țară, fără distincție de regiunea, întrucât resursele regenerabile pot fi amplasate oriunde. (cu excepția vântului care locații definite).

Care sunt aspectele slabe ale noii legi ?

- **Legea nu impune o limită de putere pentru proiect:** De ce să realizezi un proiect pentru 50 MW dacă în zona dată este nevoie doar de 2 MW?
 - Proiectul conceput fără a ține cont de necesitățile locale de energie = surplus de producere = costuri mai mari
 - Proiectul conceput fără a ține cont de rețelele electrice = pierderea energiei în timpul transportării = costuri mai mari

Energia regenerabilă implică planificarea teritoriului și nu concentrarea într-un singur loc.

Propunerea noastră : Se va aplica în cazul producerii energiei pure pentru re-vânzarea acesteia în rețea, limita de putere de 2 MW per proiect. (Argumentul "proiect grandios = costuri mai mici" nu mai este adevărat sau semnificativ). Nici un lat proiect nu va putea fi realizat într-o zonă de minimum 2 km.

- **Legea nu permite realizarea proiectului cu utilizarea materialelor de mâna a doua, cum ar fi turbinele de vânt**
 - Utilizarea turbinelor de vânt de mâna a doua va permite reducerea costurilor pentru producerea energiei (6-7 € cenți) mai aproape de prețul de piață în loc de 10-12 € cenți pentru energia produsă de turbinele de vânt noi .
 - Cetățenii și Guvernul nu va suporta nici un risc, acesta rămânând problema investitorului.
 - Unicul risc este : energie ieftină !

Înainte a alerga trebuie să învățăm a merge, scopul este de a păstra un preț redus pentru energie în Moldova, și nu unul ridicat

Propunerea noastră : Eliminarea discriminării privind echipamentul verde de mâna a doua, scopul național este de a obține costuri mai mici pentru energie. Menținerea discriminării ar fi similară interzicerii importului automobilelor de mâna a doua și obligarea achiziționării doar a automobilelor noi!

Care sunt aspectele slabe ale noii legi?

- Legea stabilește pentru CONTORIZAREA NETĂ limita de 1% din volumul energiei consumate în Moldova, și limitează acceptabilitatea echipamentului de nu mai mult de 100kW.
 - Limita de 1% de consum personal a energiei verzi pare să fie total contrar scopului țării de a reduce dependența energetică.
 - Limita de 1% este complet discriminatorie pentru cetățenii Moldovei, “primii sosiți au prioritate”, nu va lăsa nici o șansă pentru participarea acestora în mișcarea pentru energia verde în Moldova.
 - Limita de 100 kW este discriminatorie pentru companii, care nu vor putea ajusta propriul echipament pentru a spori competitivitatea, controlând costul pentru energie.

Propunerea noastră:

- Stabilirea limitei de 5% a energiei consumate în Moldova (volumul constituie energia produsă și nu cea consumată de către consumatori **injectată** apoi în rețea) .
- Anularea limitării stabilite pentru echipamentul hibrid pentru energia solară care includ stocarea energiei (Acestea contribuie la viitorul sistem inteligent de contorizare netă și gestionarea stocării).
- Anularea limitării de 100 kW întrucât aceasta este complet discriminatorie pentru industrie și companii, lipsindu-le de posibilitatea adoptării unei atitudini verzi privitor la consumul de energie electrică.

Care sunt aspectele slabe ale noii legi?

- Metoda de aplicare a legii va reține, pentru aproximativ 6-12 luni, elaborarea proiectului privind energia regenerabilă, cu excepția contorizării nete, întrucât noua lege va fi aplicată după votarea acesteia de către Parlament. Consecințele directe vor fi următoarele
 - Înghețarea tuturor proiectelor deja în proces de construcție, întrucât nu vor putea fi conectate la rețea.
 - Înghețarea tuturor proiectelor care au finalizat procesul de elaborare și conformitate, precum și au obținut și permisul de construcție.
 - În toate cazurile se vor înregistra pierderi mari de investiții, fapt care îi va face pe investitori să ezite.

SUGESTIA NOASTRĂ

- **Aplicarea noii legi în 2 etape**
 - » Aplicarea imediată a etapei de contorizare netă care va influența direct dezvoltarea sectorului energiei regenerabile pentru cetățenii R. Moldova.
 - » Aplicarea legii după finalizarea procesului și validarea de către Guvern, în timp ce legea existentă va rămâne încă în vigoare.

Nu repetați greșelile comise deja în alte țări privind promovarea energiei regenerabile

- **Tarif fix înalt (FIT):** istoria arată că stimulările prea mari sporesc costurile pentru energie, ce au un impact semnificativ asupra cetățenilor. Stimulările trebuie să fie rezonabile pentru a păstra costurile pentru energie (dar și pentru a nu le reduce) în scopul evitării demotivării investitorilor.
- **Fragilitatea procesului de licitație:** de exemplu :
 - Licitația în Franța pentru 100-250 kW unități de putere : prețul mediu validat după ultima licitație din Ianuarie 2014, 16,83 € cenți per Kw/h
 - Tariful Oficial : 13.81 € cenți până la 14.54 € cenți pentru 0-100 kW putere fără licitație.

Sunteți surprinși ? Licitația demonstrează că pentru un proiect mai mare, mai puțin costisitor, prețul pentru kW/h este cu 20% mai mare decât FIT oficial pentru instalare, mai puțin de 100kW neinfluențate de licitanți.

- **Mărimea proiectului:** Majoritatea proiectelor realizate în ultimii ani în Europa au un singur scop comun, fiind pur speculative. Rezultatul ar fi elaborarea unui proiect de proporții în mijlocul niciundei, cu o capacitate de producție ce nu corespunde cu rețeaua sau consumul local de energie. Fapt care a rezultat în creșterea prețului pentru construcția proiectului prin renovarea rețelei electrice locale care nu este adaptată pentru astfel de putere, și prin inducție creșterea pierderilor de energie la transportare. De ce să repetăm modelul energiei centralizate și în cazul energiei regenerabile? Iată dilema.

Costul **real** de construcție în 2014 (fără TVA) (inclusiv costul pentru teren și șantier)

- Turbină de vânt nouă (1-2 MW)
- Turbină de vânt de mâna a doua
- SOLAR la sol (mai puțin de 1MW)
- SOLAR la sol (mai mult de 1MW)

1,20 € per W la vârf

0,55 € per W la vârf

1,10 € per W la vârf

0,98 € per W la vârf

Costul **real** anual de întreținere a energiei reciclabile în 2014 (fără TVA)

- Turbină de vânt nouă
- Turbină de vânt de mâna a doua
- SOLAR la sol (mai puțin de 1MW)
- SOLAR la sol (mai mult de 1MW)

19 € per kW la vârf

13 € per kW la vârf

12 € per kW la vârf

9 € per kW la vârf